

**LECTIO SEPTIMA ET TRICESIMA
Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΩΝ ΕΜΦΥΛΙΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ****ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**

In eum locum res deducta est, ut*, nisi qui deus vel casus aliqui subvenerit, salvi esse nequeāmus. Equidem, ut vēni ad urbem, non destiti omnia et sentīre et dicere et facere, quae ad concordiam pertinērent; sed tantus furor omnes invaserat, ut* pugnāre cuperent, etsi ego clamābam nihil esse bello civīli miserius. Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: ea victōres ferociōres impotentioresque reddit, ut*, etiamsi natūrā tales non sint, necessitāte esse cogantur. Bellōrum enim civilium exitus tales sunt semper, ut* non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut* victor obsequātur iis, quorum auxilio victoria parta sit.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Οι **επιρρηματικές συμπερασματικές προτάσεις** δεν πρέπει να συγχέονται με τις ουσιαστικές συμπερασματικές προτάσεις.
- Δηλώνουν **συμπέρασμα ή αποτέλεσμα**.

Εισάγονται	→	ut όταν είναι καταφατικές
	→	ut non, ut nemo, ut nihil όταν είναι αρνητικές
Εκφέρονται	→	Υποτακτική Ενεστώτα ⇨ όταν εξαρτώνται από ρήμα σε χρόνο αρκτικό ↴
		ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΣΤΟ ΠΑΡΟΝ
	→	Υποτακτική Παρατατικού ⇨ όταν εξαρτώνται από ρήμα σε χρόνο ιστορικό ↴
		ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ
	→	Υποτακτική Παρακειμένου ⇨ όταν το ρήμα της κύριας πρότασης είναι σε χρόνο ιστορικό και κατά την άποψη του ομιλητή το αποτέλεσμα θεωρείται πράξη ολοκληρωμένη στο παρελθόν
Προηγούνται	→	Επιρρήματα όπως sic, ita, tam, adeo
	→	Αντωνυμίες όπως talis, tantus
Παραδείγματα	→	Tantus furor eos invadit ut abire cupiant
		Tantus furor eos invasit ut abire cuperent
		Tantus furor eos invasit ut abire cupiverint

ΣΤΙΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙΤΑΙ ΙΔΙΟΜΟΡΦΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

ΟΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

*ut salvi esse nequeamus
 nisi qui deus vel casus aliqui subvenerit
 ut veni ad urbem
 quae ad concordiam pertinerent
 ut pugnare cuperent
 etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius
 ut necessitatē esse cogantur
 etiamsi naturā tales non sint
 ut non solum ea fiant
 quae velit victor
 ut victor obsequatur iis
 quorum auxilio victoria parta sit*

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΡΗΜΑΤΩΝ

clamo, 1	obsequor, obsecutus sum, obsequi [αποθ.], 3
cogo, coegi, coactum, cogere, 3	pario, peperit, partum, parere, 3
cupio, cupivi (cupii), cupitum, cupere, 3	pertineo, pertinui, pertentum, pertinere, 2
deduco, deduxi, deductum, deducere, 3	pugno, 1
desisto, destiti, desistere, 3	reddo, reddidi, redditum, reddere, 3
dico, dixi, dictum, dicere, 3	sentio, sensi, sensum, sentire, 4
facio, feci, factum, facere, 3	subvenio, subveni, subventum, subvenire, 4
fio, factus sum, fieri	sum, fui, esse
invado, invasi, invasum, invadere, 3	venio, veni, ventum, venire, 4
nequeo, nequivi, nequire, 4	volo, volui, velle

Προσοχή!

casus -us, δ' κλίση, αρσενικό

exitus -us, δ' κλίση, αρσενικό

obsequor + δοτική

Η ΚΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΣ *nemo* ΚΑΙ *nihil*

Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
<i>nemo</i>	<i>nemo [nulla]</i>	<i>nihil [nil]</i>
<i>nullius</i>	<i>nullius</i>	<i>nullius rei</i>
<i>nemini</i>	<i>nemini</i>	<i>nulli rei</i>
<i>neminem</i>	<i>neminem</i>	<i>nihil [nil]</i>
<i>nullo</i>	<i>nulla</i>	<i>nulla re</i>
<i>nulli</i>	<i>nullae</i>	<i>nullae res</i>
<i>nullorum</i>	<i>nullarum</i>	<i>nullarum rerum</i>
<i>nullis</i>	<i>nullis</i>	<i>nullis rebus</i>
<i>nullos</i>	<i>nullas</i>	<i>nullas res</i>
<i>nullis</i>	<i>nullis</i>	<i>nullis rebus</i>

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις του μαθήματος XXXVII στον αντίθετο αριθμό.

<i>res</i>	➔		<i>ferociores</i>	➔	
<i>casus</i>	➔		<i>iis</i>	➔	
<i>urbem</i>	➔		<i>quorum</i>	➔	
<i>furor</i>	➔		<i>auxilio</i>	➔	
<i>omnes</i>	➔		<i>bello</i>	➔	
<i>nihil</i>	➔		<i>miserius</i>	➔	

2. Να γράψετε τους άλλους βαθμούς των παρακάτω τύπων από το μάθημα XXXVII:

civili, miserius, misera, civilibus, ferociores, civilium

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ

3. Να γράψετε τους πιο κάτω τύπους ρημάτων σύμφωνα με την οδηγία που ακολουθεί τον καθένα (όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενό τους στο κείμενο).

i. **deducta est**: να γραφεί το β' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή

ii. **sentire**: να γραφεί ο αντίστοιχος τύπος στον μέλλοντα και τον παρακείμενο

iii. **pertinere**: να γραφεί το γ' ενικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή

iv. **reddere**: να γραφεί το β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα

v. **velit**: να γραφεί το β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής παρακειμένου

vi. **obsequatur**: να γραφεί το β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου στην ίδια φωνή

vii. **parta sit**: να γραφεί το β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή

4. Να μεταφέρετε τις προτάσεις στα Λατινικά.

i. Ο θεός ας βοηθήσει την πόλη μας, ώστε να ζούμε με ειρήνη.

ii. Στον εμφύλιο ελληνικό πόλεμο μεγάλος τρόμος έπιασε όλους τους αρχηγούς ώστε έχασαν μεγάλο αριθμό στρατιωτών.

iii. Οι εμφύλιοι πόλεμοι είναι τόσο δυσάρεστοι, ώστε πάντοτε υπάρχουν στη μνήμη των ανθρώπων.

iv. Κανένας δεν είναι τόσο ανόητος ώστε να προτιμά τον πόλεμο παρά την ειρήνη.

5. Να εντοπίσετε τον προσδιορισμό του σκοπού και να τον αποδώσετε με τρεις άλλους τρόπους.

Caesar Romam venerat causa bellandi.

i. _____

ii. _____

iii. _____

6. Να αντικαταστήσετε το *debeo* + *απαρέμφατο*¹ [ενεργητική σύνταξη] από τον αντίστοιχο τύπο της Παθητικής Περιφραστικής Συζυγίας. Όπου χρειάζεται να δηλωθεί το ποιητικό αίτιο. **ΠΡΟΣΟΧΗ** αν θα χρησιμοποιήσετε **ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ** σύνταξη ή **ΑΠΡΟΣΩΠΗ**.

Victoria animum civitatis salvare debet.

7. Να αντικαταστήσετε την Παθητική Περιφραστική Συζυγία από το *debeo* + *απαρέμφατο*² [ενεργητική σύνταξη].

Concordia civitatis omnibus viris pertinenda fuerit.

8. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και αντίστροφα.

i. Tantus furor omnes viros et feminas invaserat.

ii. Victoria belli civilis a militibus ferocissimis parta est.

iii. Ea victōres ferociōres impotentioresque reddit.

¹ Βλ. Lectio XXXIII

² Βλ. Lectio XXXIII

9. Για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου XXXVII να γράψετε μία (1) ετυμολογικώς και σημασιολογικώς συγγενή λέξη, προερχόμενη από κάποια από τις σύγχρονες ευρωπαϊκές γλώσσες (αγγλικά ή γαλλικά ή ισπανικά ή ιταλικά ή γερμανικά).

Λατινική λέξη		Αγγλική λέξη	Γαλλική λέξη	Ισπανική λέξη	Ιταλική λέξη	Γερμανική λέξη
casus	➔					
invaserat	➔					
victoria	➔					

10. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις του κειμένου XXXVII της στήλης Α' με τις πτώσεις της στήλης Β'.

A	B
victores	Αιτιατική ενικού
civili	Γενική ενικού
Ipsa [victoria]	Αφαιρετική ενικού
	Αιτιατική πληθυντικού
	Ονομαστική ενικού
	Αφαιρετική πληθυντικού

11. Να χαρακτηρίσετε ως Ορθό ή Λάθος το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων χρησιμοποιώντας ανάλογα τα σύμβολα ✓ ή ✗.

- ...tantus furor omnes invaserat, ut pugnāre cuperent.

	Ορθό	Λάθος
Ο τύπος <i>omnes</i> είναι ονομαστική πληθυντικού		
Ο τύπος <i>cuperent</i> είναι υποτακτική παρακειμένου		

- In bellis civilibus exitus talis est semper, ut victor obsequatur tyrannis.

	Ορθό	Λάθος
Ο τύπος <i>exitus</i> είναι ονομαστική ενικού		
Ο τύπος <i>tyrannis</i> είναι δοτική ενικού		

12. Να δηλώσετε ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι γραμματικά και συντακτικά ορθή γράφοντας δίπλα από την ορθή απάντηση το σύμβολο ✓. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Graeci tantos poetas habebant ut omnes eos admirati sunt	
Graeci tantos poetas habebant ut omnes eos admirentur	
Graeci tantos poetas habebant ut omnes eos admirarentur	
Graeci tantos poetas habebant ut omnes eos admirantur	

13. Να εντοπίσετε και να διορθώσετε το συντακτικό σφάλμα σε κάθε πρόταση που ακολουθεί.

i. Senatus cruciatus civitatis mederi debet.

Σφάλμα	Διόρθωση

ii. Omnes feminae clamabant nihil esse peius quam bello.

Σφάλμα	Διόρθωση

14. Ποιες βαθύτερες συνέπειες φαίνεται να κρύβονται πίσω από τους εμφύλιους πολέμους τόσο στην ψυχολογία των αντιπάλων όσο και στη συμπεριφορά του νικητή, σύμφωνα με το κείμενο του Κικέρωνα στο μάθημα XXXVII;
